

КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

по досягненню цілі 6.3 «Доброчесні експортери та імпортери України та громадяни мають прозорі, прості та передбачувані правила митного контролю та митного оформлення, при цьому їх економічні інтереси та інтереси щодо рівності конкурентних умов захищені» Програми діяльності Кабінету Міністрів України

1. ПРОБЛЕМА ПОЛІТИКИ

1.1. Проблема

Для доброчесних експортерів, імпортерів та громадян відсутні прозорі, прості та передбачувані правила митного контролю та митного оформлення.

Відсутність дієвого механізму протидії митним зловживанням з одного боку, прояви надмірного тиску на сумлінних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності з іншого, створюють низку корупційних ризиків, що в свою чергу негативно позначається на захисті економічних інтересів добросовісного бізнесу.

1.2. Носій проблеми

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, громадяни, які переміщують товари через митний кордон України.

1.3. Масштаб проблеми: загальнонаціональна проблема.

Проблема у відношенні суб'єктів господарювання стосується 131 тис. осіб (кількість осіб, які перебувають на обліку в митних органах України за даними Державної митної служби України станом на 01 грудня 2019 року), у відношенні фізичних осіб стосується будь-якого громадянина, який досягнув 16-річного віку (відповідно до статті 265 Митного кодексу України).

1.4. Гострота проблеми:

Пріоритетність проблеми – гостра.

Через складність процедур здійснення митного контролю та оформлення, пов'язану із необхідністю контролю з боку митних органів за дотриманням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності законодавства з питань митної справи, доброчесні експортери, імпортери несуть додаткові матеріальні та часові витрати для здійснення митного оформлення своїх товарів.

Крім того доброчесні експортери, імпортери через недотримання недобросовісними суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності встановлених правил митного контролю та митного оформлення товарів та транспортних засобів втрачають свої доходи через нерівні умови ведення бізнесу.

1.5. Динаміка проблеми

Втрати державного бюджету через існування схем, спрямованих на ухилення від сплати митних платежів, за різними оцінками коливаються від 20 до 80 млрд. грн. щороку.

Рівень тінізації імпорту/експорту в Україні у 2019 році за різними оцінками складає від 20 до 30 відсотків від загальної кількості товарів, переміщених через митний кордон.

1.6. Причини проблеми

Причина 1 – використання значною кількістю бізнесу «сірих» схем при митному оформленні товарів, зловживання з боку бізнесу встановленими правилами митного

контролю та митного оформлення товарів та транспортних засобів;

Причина 2 – недостатньо ефективна боротьба з митними зловживаннями з боку держави;

Причина 3 – недостатньо ефективна взаємодія митних органів з суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

1.7. Показники ефективності політики

- зниження грошових та часових витрат для добросовісного бізнесу на проходження митних процедур не менше ніж на 5% щороку;
- недопущення митних зловживань та викривлення конкуренції.

1.8. Опис чинної державної політики щодо вирішення проблеми / її причин

В рамках реформування системи органів, що реалізують державну митну політику, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1101-р схвалено концептуальні напрями реформування системи органів доходів і зборів України.

Реформування передбачається здійснювати за такими напрямами:

- оптимізація організаційної та функціональної структури;
- розвиток персоналу, реформи для забезпечення добросовісності та антикорупційні заходи;
- прозорість та контрольованість реформи;
- сприяння безпеці та міжнародній торгівлі, включаючи спрощення та гармонізацію митних процедур;
- сприяння ефективному справлянню митних платежів;
- розвиток інфраструктури, електронних технологій та сервісів для міжнародної торгівлі;
- захист суспільства, громадського здоров'я і безпеки навколишнього природного середовища та боротьба з незаконним переміщенням наркотичних засобів та зброї;
- підвищення ефективності міжнародного митного співробітництва.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 542-р затверджено план заходів щодо реалізації концептуальних напрямів реформування системи органів, що реалізують державну митну політику.

Метою чинної державної політики є побудова на базі Державної митної служби України ефективної моделі здійснення заходів державної митної політики та впровадження в її діяльність кращих світових практик з реалізації державної митної політики, удосконалення існуючих процедур, налагодження процесів інституціонального оновлення та розвитку функціональної спроможності виконання покладених завдань.

2. ПРОПОНОВАНИЙ КУРС ПОЛІТИКИ

2.1. Підціль 1 – максимальне зменшення використання «сірих» схем при митному оформленні товарів

Показник результативності: розширення бази оподаткування митними платежами за рахунок детінізації зовнішньоекономічних операцій на 20-30%.

Завдання до підцілі 1:

1. Запровадження ризик-орієнтованого підходу при роботі з суб'єктами ЗЕД;
2. Запровадження системи оцінювання ефективності митного аудиту як форми митного контролю на підставі фактично виявлених порушень, сплачених податків до державного бюджету, результатів розгляду судових справ та їх подальших

перспектив;

3. Запровадження системи недопущення митних правопорушень шляхом повної електронізації процесів і повного відеонагляду та використання сканерів/засобів безконтактного моніторингу як за проходженням на митниці, так і подальшого слідування товарів;
4. Розроблення політики, систем, процедур та правових інструментів для ефективного управління ризиками, що дасть змогу забезпечити баланс між сприянням торгівлі та функціями безпеки;
5. Модернізація системи контролю за визначенням митної вартості та організація центру цінової інформації з метою створення інтегрованої довідкової цінової бази даних;
6. Імплементация законодавства щодо впровадження програми авторизованих економічних операторів (АЕО) та процедури спільного транзиту ЄС/ЄАВТ;
7. Взаємне визнання програм авторизованих економічних операторів;
8. Приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами.

2.2. Підціль 2 – ефективна боротьба з митними зловживаннями з боку держави

Показник результативності: зменшення тінзації імпорту/експорту в Україні на 20 % - 30 % щороку.

Завдання до підцилі 2:

1. Створення системи сприяння захисту прав інтелектуальної власності, що не перешкоджає законній торгівлі та забезпечує протидію потраплянню на територію України контрафактних товарів;
2. Підписання нових угод та активізація обміну інформацією за діючими угодами із суміжними країнами та найбільшими торговельними партнерами України щодо обміну попередньою митною інформацією про товари і транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України;
3. Ратифікація необхідних міжнародних конвенцій і угод з метою забезпечення міжвідомчого співробітництва та обміну інформацією в країні та на міжнародному рівні, включаючи взаємну адміністративну підтримку;
4. Співпраця на керівному та операційному рівні між митними адміністраціями суміжних країн для сприяння транскордонному двосторонньому митному співробітництву;
5. Підвищення інституційної спроможності у сфері правоохоронної діяльності митниці.

2.3. Підціль 3 – налагодження ефективної взаємодія митних органів з суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності

Показник результативності: зростання рівня довіри до Державної митної служби на 25%.

Завдання до підцилі 3:

1. Розвиток та розширення функціональних можливостей сервісу «Єдине вікно»;
2. Створення зручних для користування бізнесом онлайн-сервісів для перегляду реєстру попередніх рішень про класифікацію товару, знеособленої інформації про класифікацію товару з оформлених митних декларацій тощо;
3. Запровадження ефективного механізму розгляду скарг бізнесу в адміністративному порядку, збільшення кількості скарг суб'єктів ЗЕД, які вирішуються в досудовому порядку;
4. Підготовка комунікаційних стратегій, які передбачають послідовне висвітлення процесу реформування та забезпечуватимуть єдину політику комунікацій Держмитслужби та її територіальних органів;
5. Мінімізація впливу людського фактора та автоматизація процесів під час виконання стандартизованих оперативних завдань, концентрація ресурсів на інтелектуальних методах контролю і запобігання порушенням у сфері митного законодавства.